

<p>گردآوری سؤالات: مرکز آزمون مجتمع علاّمه طباطبایی</p>	 <p>مجمع فرهنگ آموزش علاّمه طباطبایی</p> <p>مؤسسه اندیشه مهر علاّمه طباطبایی</p>	آموزش و پرورش شهر تهران		دبیرستان های دوره دوم مجتمع علاّمه طباطبایی			
		نام و نام خانوادگی دانش آموز:		امتحانات نوبت اول		امتحان درس: فارسی ۱	
		پایه: دهم	رشته: ریاضی و تجربی	زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: چهارشنبه ۷ دی ۱۴۰۱		
		تعداد صفحات: ۳ صفحه	شماره کلاس:	سال تحصیلی: ۱۴۰۲-۱۴۰۱ (دی ماه ۱۴۰۱)			

بخش اول - در مورد بیت‌های زیر، به سؤالاتی که در ادامه آمده است، پاسخ دهید.

۱ ابر ز من حامل سرمایه شد
۲ در بن این پرده نیلوفری
۳ چشمه کوچک چو به آنجا رسید
۴ خواست کز آن ورطه قدم در کشد
۵ لیک چنان خیره و خاموش ماند

باغ ز من صاحب پیرایه شد
کیست کند با چو منی همسری؟
و آن همه هنگامه دریا بدید
خویشتن از حادثه برتر کشد
کز همه شیرین سخنی گوش ماند

۱- بیت ۴ را به فارسی روان برگردانید. (قلمرو فکری، درس ۱)

می‌خواست که از آن مهلکه فرار کند و خود را نجات بدهد.

۲- دو مورد استعاره بیابید و بگویید که استعاره از چه کلماتی هستند. (قلمرو ادبی، درس ۱)

سرمایه استعاره از باران / پیرایه استعاره از گل و گیاه / پرده نیلوفری استعاره از آسمان

۳- در بیت ۲ معنای پیشین و امروزی کلمه «همسری» را مشخص کنید. (قلمرو زبانی، درس ۱)

برابری / ازدواج و شراکت در زندگی

۴- برای بیت ۵ دو آرایه به جز تناسب و تکرار و واج‌آرایی بنویسید. (قلمرو ادبی، درس ۱)

شیرین سخنی: حس آمیزی / گوش: مجازاً ساکت / خاموش: کنایه از ساکت

۴نمره

بخش دوم - در مورد نثرهای زیر، به سؤالاتی که در ادامه می‌آید، پاسخ دهید.

۱ اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد. بدان گوش که به هر مهالی از حال و نهاد خویش بنگردی که بزرگان چنین کنند.

۲ قصه حال یوسف را نه از حسن صورت گفت، بلکه از حسن صیرت گفت. برادران یوسف آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند.

۳ غرض من این بود که همانا او را تصور شود که مرا اهلیت چیست. پس به نزدیک وزیر شدیم و او ما را به نزدیک خویش بازگرفت.

۵- در هر کدام از دو بند اول، املائی کلمه‌ای نادرست است. آن‌ها را تصحیح کنید. (قلمرو زبانی، درس ۲)

محالی / سیرت

۶- مفهوم بخش نخست بند ۱ را بنویسید. (قلمرو فکری، درس ۲)

مسئولیت‌شناسی و کاری را به شکل کامل انجام دادن

۷- در بند ۲، معنای کلمات مشخص شده را تعیین کنید. (قلمرو زبانی، درس ۷)

آهنگ: قصد، نیت / عداوت: دشمنی

۵نمره

۸- در بند ۳، بخش نخست عبارت را به فارسی روان برگردانید. (قلمرو فکری، درس ۸)

هدف من این بود که او بداند که سطح فضل و دانش من در چه حد است.

۹- معنای جدید و قدیم کلمه مشخص شده در بند ۳ چیست؟ (قلمرو زبانی، درس ۸)

قدیم: پذیرفت، قبول کرد، پناه داد/ جدید: پس گرفت

۱۰- مفهوم کنایه پایان بند ۲ را بنویسید. (قلمرو ادبی، درس ۷)

زمین از آثار وجود کسی پاک کردن: کشتن کسی

بخش سوم - ضمن تعیین فعل حذف شده، در هر مورد، نوع حذف را مشخص کنید.

۱۱- کسی کاو دروغش بود رهنمون / همان به که گردد به گرداب خون

فعل: است نوع حذف: معنایی

(قلمرو زبانی، درس ۲)

۱۲- هر چه در سوی تو حسینی شد / دیگر سو یزیدی

فعل: شد نوع حذف: لفظی

(قلمرو زبانی، درس ۲)

بخش چهارم - در مورد بیت‌های زیر، به سؤالاتی که در ادامه آمده است، پاسخ دهید.

۱ حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست
۲ دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای
۳ گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان
۴ چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟
که آشنا سخن آشنا نگه دارد
فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد
نگاه دار سر رشته تا نگه دارد
ز دست بنده چه خیزد، خدا نگه دارد

۱۳- در متن سه ضمیر متصل مشخص شده است. جایگاه دستوری آن‌ها را مشخص کنید. (قلمرو زبانی، درس ۶)

به ترتیب: مفعول / مضاف الیه / متمم

۱۴- مفهوم بیت نخست را در به اختصار بیان کنید. (قلمرو فکری، درس ۶)

رازنگهداری و خویشتن داری

۱۵- بیت ۲ را به فارسی روان برگردانید. (قلمرو فکری، درس ۶)

ای دل من! طوری زندگی کن که اگر اشتباهی هم کردی، فرشتگان با دعای خویش تو را حفظ کنند.

۱۶- به جز تناسب و تکرار و واج‌آرایی، دو آرایه برای بیت ۴ بنویسید. (قلمرو ادبی، درس ۶)

دست: مجازاً قدرت/ بنده: ابهام (من متواضعانه، مخلوق)

بخش پنجم - حفظ شعر - در هر بیت، مصراع جار افتاده را بنویسید.

۱۷- چو به دوست عهد بندد ز میان پاکبازان

چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را (قلمرو ادبی، درس ۵)

۱۸- همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی

به پیام آشنایی بنوازد آشنا را (قلمرو ادبی، درس ۵)

بخش ششم - هر عبارت را به مفهوم درست آن وصل کنید.

۱۹	آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام/ بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد	●	● حتمیت مرگ
۲۰	گل به همه رنگ و برزندگی / می‌کند از پرتو من زندگی	●	● غرور و خودبینی
۲۱	مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / که مردنی چنان / غبطه بزرگ زندگانی شد	●	● والایی شهادت
۲۲	بر تالایی از خون خویش ایستاده‌ای / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی	●	● اثرگذاری بر آینده

۱۹- (قلمرو فکری، درس ۵) ۲۰- (قلمرو ادبی، درس ۱)

۲۱- (قلمرو فکری، درس ۳) ۲۲- (قلمرو فکری، درس ۳)

بخش هفتم - گزینه صحیح را انتخاب کنید.	
۰,۵ نمره	<p>۲۳- حدیث «الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ» با کدام بیت زیر ارتباط معنایی بیشتری دارد؟</p> <p>(۱) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع (۲) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام (۳) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن (۴) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد</p> <p>این گرگی شبان شما نیز بگذرد بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد تأثیر اختران شما نیز بگذرد بیدا ظالمان شما نیز بگذرد</p> <p>(قلمرو فکری، درس ۵)</p>
بخش هشتم - به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱,۵ نمره	<p>۲۴- مفهوم عبارت «گندم‌نمای جوفروش»: دورویی و ریاکاری</p> <p>۲۵- در عبارت «بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند» صفت ویژه بزرگان چیست؟ صبر و خویشتن‌داری</p> <p>۲۶- معنای عبارت «خلف صدق نیاکان هنرور خود بود»: جانشین راستین اجداد هنرمند خود بود.</p> <p>(قلمرو فکری، درس ۲) (قلمرو فکری، درس ۹)</p>
۲۰ نمره	مجموع نمرات

دانش آموز عزیز، شما می‌توانید یک ساعت بعد از آزمون، با مراجعه به آدرس https://alameh.ir/questions_cat/tenth یا با اسکن کردن بارکد زیر، پاسخ تشریحی و شناسنامه سوالات آزمون را دریافت نمایید.

با آرزوی موفقیت برای شما - مرکز آزمون مجتمع علامه طباطبایی